

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.
Helyettes szerkesztő:
BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

A közszellem és a polgárság.

Miskolcz város polgársága: az iparos és kereskedő-osztály megmozdult, a városi képviselőválasztásnál sorompóba lépett. Mozgalmat indítottak az irányban, hogy ők számuk aránya szerint a város ügyeinek intézésében részt venni kívánjanak. Az egyes választó-kerületekben a maguk kebeléből jelöltek állítottak, a kik megválasztásuk esetén az irányadó cselekvés terére lépnek.

Mi a polgárság közszellemének ilyen irányu ébredését örvendetes jelenségnek tartjuk, bár tudjuk, hogy némelyeknek ez épenséggel nem tetszik. Itt az ideje, hogy a város képviselőtársaság elpetyhűdt szervezetébe a nép rétegéből friss vért bocsássunk be. A városi polgárság, mely sokáig a „nem törődöm vele“ felfogást vallotta s kedvetlenül, duzzogva vonult félre egyes szereplő nagyságok utjából, most a közszellem lehellelte által érintve, elfoglalja méltó helyét a nyilvános élet téerein. S a mikor ezt teszi, megtörténik az első lépés az igazi demokrácia érvényesülésére nézve.

Sokan vannak, a kiknek ez a mozgalom nem tetszik, a kik féltékeny szemmel nézik, hogy egyes vendéglőkben közügyekről beszélgetnek, hogy a polgárok eme helyiségekben munka után pihenőre összegyűlnek, s ott egymást tájékoztatják a várost érdeklő kérdések felől, felvilágosítják a felmerülő dolgokról és állandó érintkezésben állván egymással, megismerik a maguk helyzetét, bajait, óhajait, kívánságait. Mi inkább azon tudunk csodálkozni, hogy annyi esztendőig másként történhetett, hogy daczára annak, hogy az intelligencia nem tartott fenn összeköttetést a néppel, ez utóbbi nem érvényesítette demagógikus törekvéseit közéletünkben.

Ennek a közéletnek csakis az válhatik előnyére és javára, ha legalább a nyilvános ügyek vitatásának semleges téren állandó harmóniában van a polgárság minden rétege. És ha valamitől féltünk kellene a polgárságot és a lejtőn lefelé haladni látnánk az intelli-

gens elemet, az volna, ha a valódi város fentartó elemet: a polgárság zömét fitymálni, lenézni, vagy semmibe venni kezdenék.

Hogy ezt kikerülje a polgárság, mit kell tennie?

A polgárság a közügyek terén megillető helyét elfoglalván, ezt a helyet igen nehéz lesz megtartania. Nehéz, ha akadnak, a kik görbe szemmel nézik; de sokkal nehezebb, ha nincs erős opposíciója, vagy a saját erejében elbizakodik. Ebben az esetben okvetlenül elveszti a pozícióját; az erő, mely most tulajdona, kisiklik kezeiből és soha nem nyerheti vissza többé. Oda kell tehát hatni a polgárság minden igaz barátjának, mindannak, a ki Miskolcz város haladását szíven viseli, hogy a polgárság a maga befolyását érvényesítse, visszanyert hatalmával úgy éljen, hogy az javára váljék a városnak és ekkép magának a polgárságnak is.

Sok a csábjá, sok a lejtője ennek a helyzetnek. Mindig akadnak egyesek, a kiknek ajkáról szépen szól az izgatás hangja, mely kivált a kevésbé művelteknél mindig kész hallgatóságra talál. Az elkeseredett elégtelenség pathetikus sirása is meg tudja szerezni a maga híveit, a kik aztán kézzel-lábbal dolgozó munkásaiav szegődnek a hátramaradó irányban s olyan derekasan hajtják visszafelé a város szekerének kerekeit, hogy csak úgy szakadnak belé. Ezekről a nagyszájú elemektől a polgárságot csak a saját józan érzelme mentheti meg. Bizunk benne, hogy meg is fogja menteni és ha azok az urak, a kik ma hamis-prófétáskodnak és helytelen irányban érvényesítik a népre az annak körében nyert befolyást, határozottabban hangon találnak felszólalni, fognak észjárásukat azonnal megismerni a polgárság és kiteszi a szűrjüket az ajtón.

Mert az lehetséges ugyan minálunk, hogy valaki az ajkán hordja városunk fejlődésének, emelkedésének érdekét és ugyanakkor a maradás vagy éppen a hátrafelé menés eszméinek legyen a

prédikálója; de nem lehetséges az, hogy a város polgársága az ilyen farizeusoknak hitelt adjon. Ez a polgárság fel tudja fogni azt, hogy a város emelkedése azonos az iparnak, a kereskedelemnek adott lendülettel; vagyis hogy az, a mit Miskolcznak nagyvárosi irányban adott fejlesztése érdekében teszünk, csak hasznos befektetés, mely a közel jövőben épp annak az osztálynak fog gyümölcsözővé válni, a melynek sorsa össze van kötve a városéval; ha az pusztul, vele pusztul el ez is: a polgárság.

Átmeneti, átalakulási proceszsum az, a miben ma élünk. És hogy a polgárság, mely az átalakulásban felülkerekedik, nem lesz ellensége a valódi haladásnak, az igazi közérdek előmozdításának; hogy ez a polgárság a város jól felfogott érdekeit minél hamarabb emancipálni fogja a klikkek békóiból, a melyekben ma sanylik, az iránt mi, kik válságos, nehéz időkben figyeltük meg a polgárság gondolkodását, teljesen nyugodtak vagyunk.

Miskolcz önállósága.

Több már száz esztendejénél, hogy Miskolcz város az önálló törvényhatóság után vágyakozik.

A tizenennyolcadik század végén kezdte meg ez irányban a mozgalmat. Nagyon rossz időben, mert az akkor támadt forradalmi szél, később a napoleoni csaták elvonták az országot ilyen békés ügyek intézésétől.

Másodízben 1848-ban kopogtatott a város az országgyűlés ajtaján. Akkor a legnagyobb jóindulattal fogadták a város kérelmét, melynek már az is jele volt, hogy Miskolczot azok közé a városok közé sorozták, a melyek két követtel képviseltetik magukat az országgyűlésen. De az önállóságra törekvést a nem sokára bekövetkezett szabadságharc ismét vérbe fojtotta.

Harmadízben 1873-ban mozgott a város L. Farkas Károly akkori polgármester vezetése alatt. De ez a szép tö-

Rosenberg Mór

női-divat-, vászon- és fehérnemű áruháza

Miskolcz, Széchenyi-u. 49. sz.

férfi fehérneműk és függönyökben, különlegességek kész női blousok és mindenféle blouskalmékben.

Pontos kiszolgálás.

A n. é. közönséget értesitem, hogy üzletemet teljesen **ujjonnan átalakítva** fényesen berendeztem és a mai kor igényeinek megfelelően szereltem fel. Raktáron tartok a legnagyobb választékban angol és francia **ruhakelméket**, Zürichi és Lyoni **selymeket**, honi és Cosmanosi **mosóárukat**, francia Pique **battiszt** és **de leeneket**.

Nagy raktár **szepeességi vászon** és **asztalneműekben**. Kész női és mindenféle **blousok** és mindenféle **blouskalmékben**.

Mintákat kívánatra bérmentveküldök.

rekvés megtört Borsodvármegye ellentállásában, mely haragos szemmel tekintette azt, hogy székvárosa az ő gyám-sága alól mindenáron kibontakozni akar.

Negyedizben *Soltész* Nagy Kálmán polgármester a nyolczvanas években vette kezébe a mozgalom szálait. Nagy lelkesedéssel fogtunk a munkához és érleltük az ügyet, tanácskoztunk, vitakoztunk vagy tiz esztendeig. De hát mindhiába. A tekintetes vármegye akkor sem engedett.

Most ötödizben került az ügy felszínre. *Soltész* Nagy Kálmán és *Bizony* Ákos országgyűlési képviselők nem sokat teketóriáztak, hanem egyenesen *Szell* Kálmán miniszterelnöknél, mint belügyminiszternél tisztelegtek kedden, e hó 15-én és arra kérték őt, hogy Miskolcz városának ezt a jogos és méltányos törekvését vegye figyelembe s *adja meg mielőbb a már száz év óta várt önálló törvényhatósági jogot.*

Szell Kálmán miniszterelnök a város képviselőit kitüntető szíveséggel és meleg barátsággal fogadta és kijelentette, hogy a város fejlődését nagy érdeklődéssel kíséri, haladását igaz örömmel látja és önállósági törekvését támogatni fogja.

Hát most már legyünk jó remény-séggel. A város kérelme a miniszterelnök kezében van. Lehet, hogy ő nemcsak ígér — mint *Bánffy* Dezső ez előtt őt esztendővel — hanem tesz is valamit. Ha ő csakugyan — a miként kijelentette — Miskolcz városa iránt rokonszenvvel viseltetik, haladását igaz örömmel látja, akkor eleget fog tenni a város kérelmének; mert az igazán abszurdum, hogy Miskolcznál sokkal kisebb és jelentéktelenebb városok már régen önálló törvényhatósági joggal bírnak.

A kik azt gondolják, hogy Miskolcz városának közigazgatása abban az esetben, ha az önálló törvényhatósági jogot megnyerné, többbe kerülne; nem helyesen gondolkoznak. Egy fillérrel sem kerülne többbe. Mert Miskolcz ma éppen olyan berendezéssel bír, mint bármely hasonló nagyságu törvényhatósági város. Sőt még több jövedelme lenne. Mert akkor a körülbelől 50,000 korona utadót és még többféle megyei pótdót nem kellene a vármegye pénztárába befizetni. Ezt a pénzt saját céljaira használhatná föl.

Imádkozzunk tehát, hogy önálló törvényhatóság, jöjjön el a te országod!

Szemlélődések.

Azt hittük már, hogy az a mozgalom, a mely a demokrácia jegyében oly hatalmas lendülettel megindult, ugyanarra, hogy a főváros, sőt mondhatni az egész ország sajtóját sorompóba állította a lovagiaskodási mánia, a párbajosdi ellen, valamelyes sikerre fog vezetni. Helyeslén e mozgalmat, mely a társadalom rákfénéjének, az érzékenykedés, sokszor egyszerűen krakélereskedés sugallta párbajosdinak kiirtására vállalkozott, mi is hozzá csatla-

koztunk. Még pedig nem csak felfogásunkban, de eljárásunkban is alkalmazkodni kívántunk ahhoz.

Mert úgy tartjuk, hogy a valódi műveltség hiányának, szellemi elmaradottságnak bizonyítéka az, ha valaki bármi csekélységben, a mi neki véletlenül nem tetszik, vagy kissé kellemetlen, azonnal sértést lát, vagy pláne ha sértést keres ott is, a hol nincs. Az ilyen embert kétféle indok készítheti az olcsó hősködés alkalmának hajhászására: vagy olyan a lelki élete, hogy tényleg mindig tartania kell attól, hogy valaki a fejéhez vághat valami sértést; vagy pedig nagyon nagy szüksége van az olyan szinpadias hatásokra, a minők egy „lovagias ügy“ kapcsán az ő nevét a közönség előtt ismét és ismét reklamirozzák.

Már-már azt hittük, hogy a stréberségnek ezt a nem éppen diszes és nemes fogását sikerülend kiszorítani a társadalom mozgó erők sorából. Fővárosi lapok, különösen egy, erősen támadták is. Egyesek pedig az u. n. „lovagias ügyek“ nevetségessé tételével, vagy a kötekedés elől való egyszerű kitéréssel próbálták a közfelfogást a helyes irányba terelni.

Sajnos, hogy a magyar társadalom erre még nem elég érett. A mi társadalmunk még nagyon hátra van az angol mögött, a mely a párbajmániát már jó száz év óta nem ismeri és annak durvaságait nem sinli. Legfeljebb ha nagy ritkán itt-ott titokban történt párbajozásról vesz hírt, mint különös bolondságról s mindannyiszor csodálkozással hallja, hogy ez a bolondság a kontinens nemzeteinél divatos, mindennapi dolog.

Sajnálattal láttuk, hogy a demokrata eszmék országos apostola, az ellene intézett roham után, maga is beadta a derekát. És így napról-napra visszazökkenünk a régi kerékvágásba. A lovagiaskodás megint kapós lesz. Egy-egy vidéki demokrata-apostol is segít lejárni a mozgalmat és a fennen hangoztatott demokrata „elvek“ cserbenhagyásával visszatér a *lovagiasdi* olcsó dicsőségének zsbivásárához. A műveltség terjesztésének fenkölt jelszavával igen jól össze egyeztethetőnek tartja azt, hogy amikor a vitakozásban már kifogyott az érvekből, befejezésül a vita végére egy kétes értékű „lovagias“ csombókot köthet.

Még különösebb és sajnálatosabb jelenséget észleltünk legutób a fővárosi sajtóban. Itt ugyanis egyes ujságok, vagy egyes ujdondászok szenzáció-éhsége attól sem riad vissza, hogy kész affért koholjon a mások rovására. — Csak a napokban történt, hogy egy képviselő és egy miniszter összemérték érveiket a parlamentben. Másnap egyes ujságok már elintéztett afférről irtak, a melynél segédeket is szerepeltettek. Mig nem aztán harmadnap az illető képviselő nyilatkozata kiderítette, hogy az egész hír merő koholmány volt.

Bizony nagy kár lenne, ha maga a sajtó, nem bírván szabadulni a szenzáció-hajhászat ördögétől, maga segitén-

agyonüttni a modern társadalmi műveltségnek e sokat ígérő, méltán nagy eredményeket keltő mozgalmat. (ss.)

Bizony Ákos beszéde.

Bizony Ákos, városunk északi kerületének országgyűlési képviselője kedden, e hó 15-én nagyszabásu beszédet tartott a képviselőházban, melyet az egész ház osztatlan, mély figyelemmel hallgatott végig, helyesléssel és éljenzésekkel kísért.

Ez a beszéd azért is rendkívül érdekes, mert *Bizony* Ákos abban fejtette ki az egyházpolitikai kérdésekben elfoglalt álláspontját s nagyon értékes jogtörténelmi adatokkal világította meg a kérdést.

A beszéd politikai körökben nagy szenzációt keltett. Persze akadtak olyanok is, úgy a fővárosban, mint itt Miskolczon, a kik rosszakaratulag félremagyarázták a beszéd egyes részeit. A fővárosban a „Budapesti Napló“ a *Braun* Sándor ur lapja, itt Miskolczon pedig a „Borsodmegyei Lapok“ tünt ki a belemagyarázás és ferdités mesteriségében. Hogy *Braun* ur minden alapkül nek ment a *Bizony* Ákos beszédének, azt még értjük; mert ki tudja, mióta várta már ő azt az alkalmat, hogy győzelmes ellenfelén egyet üthessen. Hej! Hogy is mondja Mandel Móni? „Vannak perczek az életben, mit feledni nem lehet!“ De hogy a „Borsodmegyei Lapok“ is a *Braun* ur hamis nótáját fujja, azt igazán nem értjük. Ezek a t. lapok ráfogják *Bizony* Ákosra, hogy *antiszemita*, és hogy a fekete reakció malmára hajtja a vizet.

Nem szándékozunk *Bizony* Ákos beszédének védelmére kelni. Erre nincs semmi szükség. Megvédi ez a beszéd maga magát. Csak tessék azt figyelmesen végig olvasni. Mi a beszédnek inkriminált részét szóról-szóra közöljük. Aztán mondja meg bárki, van-e abban csak egy szó is, mely *antiszemita* érzelmekre mutatna; van-e benne egyetlenegy betű is, mely arról tenne bizonyosságot, hogy *Bizony* Ákos az egyházpolitika i törvények revízióját követelné? Ő maga világosan és érthetően kimondja, hogy ezeket a törvényeket ma már megbolygatni vagy megváltoztatni igen nagy hiba lenne. Hogy ő a törvénynek a *reverzálisokról* szóló részét nem helyesli, azt kimondani joga volt, de ő ott nem revíziót követel, hanem a *bajoknak orvoslását óhajtja*. A kettő között pedig nagyon lényeges különbség van.

Tisztelt laptársaink — úgy látszik — nem olvasták el kellő figyelemmel ezt a beszédet, hallottak valamit harangozni és csak úgy levegőből kapott töltenyekkel intézték a támadást.

*

A nagyszabásu beszéd kiemelkedőbb részeit az alábbiakban közöljük:

Bizony Ákos beszéde elején a kormány vallási és közoktatásügyi politikája fölött mond kemény bírálatot. Hosszasan kiterjeszkedik a tanítók anyagi helyzetére, a középiskolai tanterv revíziójára, melyre vonatkozólag nagyon radikális javaslatot terjesztett elő. Beszél a kereskedői és iparos pályákról, a felsőbb leányoktatásról. És csak ezután tér át az egyházpolitikai kérdések fejtegetésére.

Egyházipolitika.

„Tudom, hogy az a tárgy — mondja szóló — melyet beszédemben érinteni akarok, rendkívül kényes, tudom, hogy a kérelmek nálunk különben is izgatottak és így igen könnyen félreértések keletkezhetnek. En azonban azt hiszem, hogy ha kellő tárgyjaljuk e kérdéseket, akkor meg fogjuk egymást érteni. En annyival is inkább képesítettnek érzem magamat arra, hogy ezt a kérdést elfogultság nélkül tárgyaljam, mert vegyes házasságból, tehát a felekezeti türelmesség jegye alatt születtem és a felekezeti türelmességet már a szülei háznál szívtam magamba. (Halljuk! Halljuk!)

Az u. n. egyházipolitikai törvények, amelyek indokul szolgáltak egy politikai párt keletkezésére és amelyeknek revíziója egy politikai párt programját képezi. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) 1790 re vezethetők vissza és miután én ezen egyházipolitikai törvények egyike, az 1894. XXXII. t.-cz. ellen szintén lényeges kifogásokat fogok felhozni. (Halljuk!) Hogy magamat jobban megértelhessem, szükségesnek látom az ügy geneziséjét elejétől kezdve röviden, dióhéjba szorítva elmondani. (Halljuk! Halljuk!)

Méltóztatik tudni, hogy az 1790. XXVI. t.-cz. a protestánsok vallásszabadságát biztosította; biztosította azonban úgy, hogy a mellett a katolikus vallás uralkodó maradt és a felekezeti egyenjogúság és viszonyosság nagyon is hiányzott. A protestánsok sérelmei, amelyek őt folytonosan hangoztattak, különösen a vegyes házasságokra és az áttérésre vonatkoztak. A vegyes házasságoknál az volt a protestánsok jogos panasza és sérelme, hogy azok egyedül csak katolikus lelkész előtt voltak köthetők, továbbá, hogy abban az esetben, hogyha a férfi katolikus volt, mindkét nembeli gyermekek katolikus vallásban voltak nevelendőek, míg ellenben, ha a férfi protestáns volt, csakis fiúgyermekei követték az ő vallását. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az áttérésre nézve pedig az volt a sérelem, hogy a protestáns vallásról a katolikusra minden nehézség nélkül át lehetett térni, de ha katolikus ember akart protestáns hitre térni, akkor 6 heti oktatásnak kellett magát alávetnie és ez a 6 heti oktatás sokszor hosszú évekre terjedt. Annak idején Beöthy Ödön, híres bihari követ egy esetet hozott fel, hogy egy ember 70 éves koráig sem juthatott el odáig, hogy áttérhetett volna. Mondom, a protestánsok ezek miatt panaszkodtak ugyan, de a kérdés akutabb jelleget csak 1839—1840-ben öltött és pedig azért, mert Lajcsák nagyváradi róm. kath. püspök egy pásztor-levelet bocsátott ki, a melyben arra utasította plébánosait, hogy a vegyes házasságokat csak azon esetben áldják meg, hogyha reverzálist adnak magukról a jegyesek, hogy mindkét nembeli gyermekeiket a katolikus vallásban fogják nevelni. Ezen reverzális kérdése volt az, a mely a felekezeti izgalmaikat felkeltette, és a melynek folytán az 1840-ik és 1844-iki országgyűlésen rendkívüli heves jelenetek játszódtak le. Az alsóház többsége a protestánsok érdekeit támogatta, a főrendiház ellenzésén azonban minden igyekezetük megtört. Ez volt az oka annak, hogy a főrendek, különösen a főpapság iránt rendkívül ellenséges hangulat keletkezett.

Akkor történt az, hogy Borsodvármegye olyan utasítást adott követeinek, hogy követelje az egyházi javak részleges bevonását, t. i. hogy csak annyit hagyjanak meg a ka-

tholikus főpapok birtokában, a mennyi tisztességes megélhetésükre szükséges, a többi pedig egyéb vallási és oktatási célokra fordítsák. Ekkor történt az, hogy báró Wenckheim Béla egyenesen kijelentette, hogy kívánja az összes egyházi javak bevonását és minden felekezeti papjainak a vallásalapból leendő fizetését. Ezek azonban csak szórványos jelenségek voltak, a nagy többség meglepődött volna azzal, hogy ha a protestánsoknak most általam hangoztatott sérelmei orvosoltattak volna. Metternich, az akkor mindenható birodalmi kancellár beleavatkozott ebbe a küzdelembe és az ő tanácsára és utasítására két királyi leirat intéztetett az országgyűléshez. Az egyik 1848. június 5-én, a másik 1844. márczius 25-én kelt. Ezekben a királyi leiratokban a rendek arra lettek felszólítva, hogy a gyermekek vallásának az ügyét akképen rendezzék, hogy bizzák azt a jegyesek vagy a szülők szabad megegyezésére, tehát a Metternich-féle javaslat ugyanaz volt, a melyet 1894-ben a törvényhozás törvénybe iktatott és ez a felhívás akkor a rendeket a szószeres értelmében felháborította és méltán, mert két egyenlőtlen erejű felet küzdelembe bocsátani annyi, mint az egyiknek leverését előre is biztosítani. A kérdés rendezése akkor nem sikerült, közbejötték az 1848-iki események, majd az abszolút korszak, természetes, hogy ezek a kérdések szőnyegre sem kerültek, midőn azonban az alkotmány 1867-ben helyreállított, a törvényhozás első kötelességének tartotta a protestánsok százados sérelmeit orvosolni.

Igy alkottatott meg az 1868. LIII. t.-cz., a mely a keresztény felekezetekre nézve az egyenlőséget és a viszonyosságot biztosította. Ennek 12. §-a úgy szól, hogy a vegyes házasságból származott gyermekek nem szerint követik szülőiket és minden ellenkező megállapodás vagy reverzális mindörökké érvénytelen marad. Ennek a törvénynek, nem tudom, hiánya-e vagy sem, de nem volt szankciója, vagyis nem volt büntetés kiszabva arra, a ki ez ellen vét. Egyes katolikus lelkészek felekezeti tulbuzgóságából megkezdtek az u. n. elkereszteléseket. (Felkiáltások a néppárton: Mások is csinálták! Mind a két oldalon volt!) Hogy ez panaszra adott okot és alkalmat, ez természetes, nagyobb baj azonban nem származott belőle, mert a kultuszminiszterek a hozzájuk terjesztett panaszokat mindig orvosolták, az illető lelkészt utasították arra, hogy az anyakönyvi bejegyzést tegyék át az illető lelkészhez. Azonban, midőn 1879-ben megalkottatott a kihágási törvény, az 1879. LX. t.-cz. 53. §-ában a kormány gondoskodni kívánt a szankciónál is és ebben a szakaszban az mondatik, hogy a ki 18-ik évét még be nem töltött kiskorut a 68. LIII. t.-cz. ellenére más felekezetbe felvesz, két hónapig terjedhető elzárással és 300 forint pénzbüntetéssel büntetendő. Ezt a büntetést alkalmazták is egy darabig az alsóbb hatóságok, míg nem egyszer az ügy a Curia elé került és az kimondotta, hogy ez a törvény az elkeresztelésekre nem alkalmazható. Akkor a kormány a helyett, hogy a dolgon novelláris uton segített volna, azt a nézetem szerint végzetes hibát követte el, hogy rendeleti uton szabályozta a dolgot és rendeleti uton állapított meg büntetést. Ez a rendelet nézetem szerint egy elhibázott dolog volt.

Elhibázott először is azért, mert nem volt reá semmi szükség, mert a nélkül is meg lehetett élni; és másodszor azért, mert tör-

vényességéhez legalább is kétely férvén, elmentállásra ösztökélte az embereket, a mi ismét megtorlás nélkül nem maradhatván, a kölcsönös elkeseredés mindinkább növekedett. Így keletkeztek az u. n. egyházipolitikai törvények.

Hogy a kötelező polgári házasságról, az állami anyakönyvekről és a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvények elvileg helyesek, czélszerűek, kívánatosak, sőt szükségessé voltak, azt részemről készséggel elismerem; de igenis elhibázottnak tartom az időt, a midőn azok keresztülvitettek. Ha a szabadelvű párt és a t. kormány az ezekről a padokról néhai nagynevű elnökünk, Irányi Dániel által számtalanszor megtett indítványt elfogadta volna és a béke napjaiban fokozatosan, kellő előkészítés mellett vitte volna azt keresztül, nézetem szerint nem zavartatott volna meg a felekezeti béke és egyetértés. De olyan időben vinni keresztül az ilyen, mindenesetre mélyreható reformokat, midőn azt az országnak legnépesebb felekezete — joggal vagy a nélkül — ellene irányzott megtorlásnak tekintette, szerintem egyáltalában nem volt szerencsés és előrelátásra valló politika.

Hogy azonban azok az egyházipolitikai törvények most vissza nem csinálhatók, az, nézetem szerint, legkisebb kétséget sem szenvedhet. Mint mondtam, azok a törvények elvileg helyesek, czélszerűek, sőt szükségessé. Most tehát, midőn már átértünk a felekezeti izgalmaikon, azok a törvényeket most meg nem törtétekké tenni ép olyan vagy sokkal nagyobb hiba volna, mint a milyen hiba volt azoknak nem helyes időben való megalkotása. De igenis, nézetem szerint, ha azt nem akarjuk, hogy a sebben a tövis bentmaradjon és az a seb örökké vérezzék, orvosolni kell azt a sérelmet, melyet az imént hangoztattam, akként, hogy a gyermekek vallására nézve vissza kell állítani a régi állapotot.

A katolikus egyház ebben a tekintetben nem áll egyenlő lábón a protestánsokkal. Először is a katolikus egyház sokszorta gazdagabb és így oly anyagi előnyöket adhat az illetőknek, a minőkkel a szegény protestáns felekezetek nem rendelkeznek; másodszor a katolikus egyház az egyedül üdvözítő dogma segítségével sokkal nagyobb nyomást tud gyakorolni a hívekre, mint a szabad gondolkodásra és felekezeti türelmesre alapított protestáns felekezet s végül a családi gondoktól ment katolikus lelkész egész idejét a térítés ügyének szentelheti; míg a többnyire rosszul díjazott és nagy családdal megáldott protestáns lelkész idejének legnagyobb részét a létfenntartás küzdelmei veszik igénybe. A középkorban az isten-ítéletnek egyik neve volt a törvényszéki párbaj, és ebben az volt a szokás, hogy a vádlottat mezitelenül állították szembe a vádlóval, a ki tetőtől talpig pánzfélba volt öltözve. Ez akkor érthető volt; mert mert akkor hittek a csodákban és az isteni gondviselés közvetlen beavatkozásában. Ma már ebben nem hisznek és a katolikus egyháznak szembeállítás a protestáns felekezetekkel teljesen hasonlatos azzal a régi párbajjal.

Hogy ez valóban így van, az kétségtelen az eddigi eredményekből, 1896-tól 1900 végéig, tehát öt év alatt, a gyermekek vallására vonatkozó szerződéseknél a protestánsok tiszta vesztesége 1622; ennyi az ő tiszta veszteségük, levonva a nyereségből. Ha most hozzávesszük, hogy a felnőttek áttérése folytán is vesztek 4444 hivat, lát-

Barta Jenő

női divat- és vászonruházata

MISKOLCZON.

Egy helybéli czég csődtömegének egy részét igen olcsón átvettem és a míg a készletből tart, igen olcsón kiárusítom.

1 vég finom vászon	3-50 kr.	Szőnyegek 25 krtól feljebb.
Finom Levante	mtr. —25	2 ágy és asztalterítő, finom
Francia Delainek	—50	1 kész alsó lepedő egy szélben
Francia Pique	—35	Lyoni selymek fekete mintázott
Legújabb angol zephier	—28	Francia Pongl's ruhára

Jó alkalom az olcsó bevásárlásra!

ható hogy e törvény valósággal romboló hatással van a protestáns felekezetre. Az az elv, hogy a szülők szabadon rendelkezhetnek gyermekeik vallása felett, elvontan, elmeileg helyesnek látszik, de a ki az életet ismeri, tudja azt, hogy a legtöbb esetben nem az illető szülők, jegyesek meggyőződése az, a mely az egyezségeket kötteti, hanem igenis az erősebb fél befolyása emel kedik a gyöngébb fölé, annak akaratát elnyomja és ennek az a szomorú következménye, hogy az egyik házastárs tövissel szívében kénytelen az oltár elé lépni.

Katholikus autonomia.

Nem helyeselhetem a kormánynak azt a szűkkeblű magatartását sem, a melyet a katolikus autonómiával szemben tanusított. (Halljuk! Halljuk! a bal- és a szélsőbaloldalon.) Mi protestánsok hálásan emlékezünk vissza, hogy a mai önkormányzatunk iránt folytatott küzdelmeinkben 1790-től 1848-ig, sőt 1859-ben is a katolikus egyház jobbja mellettünk voltak, minket egész erővel támogattak. (Helyeslés a baloldalon.) Nem felejtettük el ezeket a szolgálatokat, és hálás szívvel, legmelegebb érdeklődéssel adók vissza a kölcsönt, ha nekünk erre alkalmat nyujtanának. Arról nem tehetünk, hogy maguk a katolikusok oly autonómiával érik be, a mely, nézetem szerint, az autonomia leglényegesebb kellékeit nélkülözi. (Mozgás és ellenmondás a baloldalon.)

Nézetem szerint az autonomia minden téren, tehát a felekezeti téren is csak jó eredményeket szülhet. A felekezeti önkormányzat előkészítő iskola a politikai élethez, felkelti az illetőkben a közügyek iránt való érdeklődést, tájékoztatja őket a dolgok állásáról, előmozdítja a vallásos érületet, közszellemet alkot, bizonyos tekintetben még a különböző társadalmi osztályoknak egymáshoz simulását is előmozdítja, mert a felekezeti autonomia testületben együtt ülnek minden társadalmi réteghez tartozó egyének. Én tehát melegen óhajtanám és kívánám, azt, hogy ép úgy, mint a protestánsok, a katolikusok is életerős autonómiával bírnak. (Helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.) Az én nézetem szerint bár a katolikus egyház hierarchikus szervezete némileg akadályozza, hogy a katolikusok oly önkormányzattal bírnak, mint a protestánsok, mégis sokkal tovább lehetne menni, mint a mennyit a főpapság és a kormány elfogadni hajlandónak nyilatkozott.

A katolikus egyház főpapjait figyelmeztetni kívánom arra, hogy gondolják meg azt, hogy mennyivel erősebb volna az ő állásuk, ha a világiakat be tudnák vonni az egyházi ügyek iránti érdeklődésbe. (Igaz! Ugy van! a néppárton.) Erős meggyőződésem, hogy a katolikus egyház sok sulyos megpróbáltatást elkerülte volna, ha életerős autonómiával rendelkezett volna. Még kevésbé értem az igen t. kormány magatartását. Hangoztatni hallom azt, hogy a katolikus egyház önkormányzatát akadályozza a legfőbb kegyuri jog. Ez az én nézetem szerint egy rendkívüli nagy tévedés. A legfőbb kegyuri jog sem eredeténél, sem lényegénél fogva nem egyházi, hanem közjogi intézmény. Azt mondom, hogy sem eredeténél, sem lényegénél fogva. Ezt be is fogom bizonyítani.

Igen el van terjedve az a hit, hogy midőn első királyunk, Szent István a kereszténységet nálunk behozta, érsekségeket és püspökségeket állított, akkor ő küldöttségeket küldött Rómába II. Szilveszter pápához, kérve tőle egyházi alkotásainak megerősítését és egyszersmind királyi koronát. Ez a mesék országába tartozik. Az egykorú források minderről semmit sem tudnak, de a ki ismeri a világhistóriát, tudja azt, hogy a pápák ebben az időben nem is osztogattak koronát, (Derűtségek a néppárton.) csak száz évvel később Hartvik legendájában fordul elő az a római küldöttség és a korona ajándékozás. Nem tudnak erről az egykorú történetírók sem semmit, de nem tudnak

VII. Gergely és II. Orbán pápák sem, a kik Szent Lászlóhoz és Kálmánhoz irt leveleikben bizonyosan hivatkoznak erre, ha jogcímük volna rá. Csak általában hangoztatják a pápa hatalmát, de hogy koronát adtak volna, azt nem említik. A főkegyuri jogot tehát Szent István nem a pápától kapta, hanem mint államfő magának megszerezte. Ha a római pápa bullája alapján kapta volna meg a kegyuri jogot, az bizonyára csak reá, mint a ki apostoli működést folytatott, terjedt volna ki. Azonban tudjuk, hogy nem csak Szent István, hanem az ő utódai egészen Kálmánig, korlátlanul gyakorolták a főpapok kinevezési jogát pápai jóváhagyás nélkül, gyakorolták tehát az investitúrát is és Szent László ezen joghoz, melyet ő a magyar egyház királyi szabadságának nevezett, annyira ragaszkodott, hogy midőn VII. Gergely IV. Henrik német császár közt az a híres viszály állott be, nem habozott VI. Henrikhez állni. Csak Kálmán engedett ezen királyi jogból politikai okokból, mert midőn Dalmáciát elfoglalta, a hol a római szentszékek őrjáti befolyása volt, hogy magát ott megerősíthesse, jónak látta a pápával, II. Pascállal kiegyezni. Akkor állapotok meg abban, hogy az érsekek és a püspökök választását a káptalan fogja eszközölni királyi jóváhagyás mellett, az investitúrát pedig a római szentszék adja. Így volt ez egészen Zsigmond királyig, a ki a konstanci zsinaton eszközölte ki azt, hogy a magyar király ismét visszanyerte a nagyobb egyházi javadalmak adományozásának jogát. Hogy ez csakugyan nem egyházi eredetű, hanem közjogi momentum, hogy a főkegyuri jog a magyar királyokat nem mint egyéneket, hanem mint a magyar állam fejeit illette meg, azt kétségtelenül bizonyítja az, hogy első Ulászló királyunk halála után, 1445-ben az országgyűlés a főkegyuri jog gyakorlását az országtanácsra ruházta, majd 1446-ban a pesti országgyűlés H. nyady Jánost kormányzóvá választván, őt egyszersmind felruházta azzal a joggal is, hogy gyakorolja a főkegyuri jogot s ő a kalocsai érsek és több püspökség betöltésénél ezt gyakorolta is a pápa minden ellenmondása nélkül. A mint tehát a többi felségjogok az idők és körülmények változásával módosulást szenvedtek, épen úgy módosulást szenvedhet s kell is, hogy szenvedjen a főkegyuri jog is és jogai egy részét átruházhatja az autonómiára.

(Vége köv.)

Megyei és városi ügyek.

— **Vármegyei közgyűlés.** Borsodvármegye még e hóban újabb közgyűlést tart és pedig f. évi április hó 24-én d. u. fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést, melynek tárgyai: A földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak leírata a Kis-Győr községben létesíteni szándékolt vízvezeték ügyében. Alispáni jelentések: a) a miskolczi „Erzsébet” közkórház alapszabályainak szövegében, az időközben kiadott 35000/1902. belügyminiszteri rendelet folytán szükségessé vált módosítások tárgyában; b) az árva-vagyon tűz elleni biztosítása ügyében; c) gróf Széchenyi Istvánnak a vármegyei levéltárban őrzött eredeti leveleinek „Széchenyi-muzeum” részére leendő átengedéséről; d) a vármegyei gyámpénztárnak a f. évi első negyedben váratlanul történt megvizsgálásáról; e) a szirma-besseneyi hid építésének ügyéről. — Választási elnök kiküldése Miskolcz város képviselőtestületének részbeni újraalakításához. T. főügyési jelentés a T.-Tanján község tulajdonát képező ingatlanok elbirtokolása ügyében. Kovách Bálint vármegyei ajjegyző nemesi bizonyosság levelének kiadása, illetve kihirdetése. Miskolcz város Sajón inneni tagbirtoka kiadása ellen beadott felebbezés elbírálása. Szt.-István, Veled, Uppony, Bóta, Mercse, S.-Szt.-Péter, M.-Kövesd, S.-Lád,

Tisza-Keszi, Lád-Besseneyi községek különböző ügyei és végül néhány magánügy. Az állandó választmány ugyan e nap d. e. 9 órakor tart ülést.

— **A központi választmány ülése.** Miskolcz város központi választmánya e hó 16-án délután *Pallaghy* Béla h. polgármester elnöklete alatt a városháza nagytermében ülést tartott, a melyen a jövő évi képviselőválasztók névjegyzékét állították össze. Az ülésen jelen voltak: Radványi István, Losonczy Farkas Gusztáv, Kuu Kálmán, Bársony János, Poros János és Krizsanovszky József vál. tagok, jegyző. Elnök az ülésnek bejelentette, hogy az országgyűlési képviselő választók összeírására kiküldött bizottság az állandó jegyzék alapján már összeállította azon névjegyzéket, mely a kimaradt és újonnan felvett választókkal bővülve az 1903. évre érvényes bíró névjegyzék alapján fog szolgálni. A választmány ezt tudomásul vette s megállapította a jövő évre mindkét kerület választóinak jegyzékét. Ezen ideiglenes névjegyzék a kimaradtak jegyzékével együtt május hó 5-től 25-ig a városi közigazgatási iktató hivatalban lesz kitéve. A választmány kimondta ezután, hogy az ideiglenes névjegyzék ellen a felszólamlások május hó 5-től 15-ig adandók be. A tévedések kikerülése céljából elhatározta a választmány azt is, hogy a míg a hirdetés a központi választmány által kiadtnék, ezuttal is felhívja a választó közönséget, hogy esetleges felszólamlásokat a fenti határidőig nyujtsa be.

— **A negyedosztályú kereseti adó.** A borsodmegyei m. kir. pénzügyigatóság által az 1902. évre megállapított IV-ed oszt. ker. adó kivételeket tartalmazó lajstrom április 18-tól 26-ig Miskolcz város adópénztári hivatalánál 8 napi közzsémére kitétetik. Azon adózók, kik a kivételei lajstromban foglalt adónemmel már a múlt évben is megvoltak róva, a lajstrom közzétételeét követő 15 nap alatt, azon adózók pedig, kik a folyó évben első ízben rovatnak meg, adótartozásuk az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz felebbezhetnek. A felebbezések a kir. pénzügyigazgatóságnál nyujtandók be.

— **A közigazgatás államosítása.** Széll Kálmán miniszterelnök a közigazgatás tervbe vett államosítása előtt áttekintést óhajtt nyerni a törvényhatóságoknál alkalmazott tisztviselők létszáma felett és különösen az irányban kíván eligazodni, kiket fog az állam átvenni, kik fognak nyugdíjba menni és mily összeget fog a nyugdíj igénybe venni. E végből a miniszterelnök most tisztviselői törzskönyvet létesít, mely a városi és megyei tisztviselőkre, valamint a segéd kezelő személyzet tagjaira vonatkozó adatokat fogja tartalmazni. A miniszter rendelete folytán ugyanis minden hivatalnok táblázatos kimutatást tartozik kitölteni, melynek rovataiba életkora, családi állapota, szolgálatba lépésének ideje és képesítésére vonatkozó adatok bevezetendők.

UJDONSÁGOK.

— **A hírlapírók részvéte.** Feledhetetlen kartársunk: *Miskolczy* Pál elhunyt alkalmasból a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége is igaz részvéteinek adott kifejezést. A részvét-irat, melyet a szövetség elnöksége lapunk szerkesztőségéhez intézett, így hangzik:

Igen tisztelt kartárs ur!

Igaz részvétellel értesültünk a miskolczi sajtó tagjai által kibocsátott gyászjelentésből *Miskolczy* Pál urnak, a „Borsod” szerkesztőjének elhunytáról.

Miután azonban az elhunyt családi viszonyaival ismerősök nem vagyunk, t. kartárs urat kérjük, tolmácsolná elhunyt ér-

demes pályatársunk családja és a miskolci kartárs urak előtt a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének együttérzését.

Szegeden, 1902. április 16-án.

Palócz László, titkár. Kulinyi Zsigmond, elnök.

— **Halálozás.** Mélyen megrendítő gyász-hír érkezett szerdán, e hó 16-án városunkba. Abbaziából jött a leverő hír, mely azt adta tudomásunkra, hogy *Mocsáry Imre* andornaki földbirtokos, *Mocsáry Lajos* városunk egykori képviselőjének fia — odalent az Adria partján — a hóvá gyógyulást keresni ment — örök álomra hunyta le szemeit. A még csak 50 évet élt derék férfiú sok szép és nemes tulajdonságokkal ékeskedett. Áldott, jó szívét a környékbeli nép örökre áldja. Mint zeneköltő nagyon sok szép népdalt szerzett; így fedezze bár őt el korán a sirhant, dalai élni fognak nagyon sokáig a nép ajkán. Az elhunyt holttestét Abbaziából Andornakra szállították, a hol tegnap délután Borsod és Hevesvármegyék intelligens közönségének és a környékbeli lakosoknak meghatározható részvéte mellett a családi sirboltban örök nyugalomra helyezték. Áldás és béke lengjen porai fölött!

— **Eljegyzés.** Nagykállói *Kállay Emánuel*, a miskolci üzletvezetőség tisztviselője a napokban tartotta eljegyzését özv. *Fritschné* Borsy Iona urnővel Tolcsván.

— **Pottási Gyula — meghalt.** *Pottási Gyula* volt miskolci kir. törvényszéki aljegyző és segédvizsgálóbíró, mint részvétellel értesülünk, e hó 16-án Mándokon meghalt. Temetése április 18-án ment végbe Mándokon (Szabolcs m.) Nyugodjék békében!

— **Tanító gyűlés.** A „Borsodmogyeyi Általános Tanítóegylet” egri járása e napokban tartotta meg alakuló gyűlését Mező-Kövesden, *Hidvégi Benő* kir. tanfelügyelő elnöklété alatt. Elnökké egyhangulag: *Schimmer József* m.-kövesdi róm. kath. igazgatótanító, alelnökké: *Bertók Károly* m.-keresztési ev. ref. tanító, jegyzővé: *Mohács György* bogácsi róm. kath. kántor-tanító választották meg. — Az alakuló gyűlés legfontosabb pontját *Schimmer József* értekezése képezte. „Az ifjuság erkölcsi életének megóvása” című tételről, melynek előadásával egyuttal a Miskolcon tartandó évi nagygyűlésen is lett megbízva.

— **Felolvasás.** A Borsod-miskolci közművelődési és muzeum-egylet holnap vasárnap délután 4 órakor felolvasást tart a városháza nagytermében.

— **Borvásárlók figyelmebe.** A miskolci szőlőbirtokosok bor- és szőlőértékesítő egylete — mint már említettük — azon célból alakult, hogy a szőlősgazdák terményeinek értékesítését közvetítse. A borfogyasztó közönség megkeresésére díjmentesen küldi meg azon termelők névsorát, a kiknél ez idő szerint még saját termésű borok kaphatók.

— **Lelkészi kinevezések.** Dr. *Bartón István* törökszentmiklósi káplán Bodonyba adminisztrátorra neveztetett ki. — *Schlosser János* harsányi káplán Kötelekre helyeztetett át. — *Farkas Zsigmond* hangácsi lelkész investitúrát nyert.

— **Tiszti orvosi vizsga.** Dr. *Világi Sándor* emódi orvos a tiszti orvosi vizsgák országos bizottsága által a tiszti orvosi állásra képesített.

— **Műkedvelői előadás a vasgyárban.** A vasgyári műkedvelők f. évi május hó 3-án színi előadást rendeznek. Színpad kerületén *Hennequin 3 felvonásos vígjátéka*, a „Három kalap”. Szereposztás a következő: *Dyrrailon* Lauday J. ur, *Szilveszter* Oláh Miklós ur, *Temidart* Veres József ur, *D'Hervey* Orosz Lajos ur, *Baptiste* inas Vanger V. ur, *Isabella* Staub A.-né urnő, *Lujza* leánya *Márkup Teréz* urhölgy, *Annette* szobaleány *Tokai M.* urhölgy. A darabot *Lauday J.* ur rendezi. Előadás után táncz.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Szabó Endre* miskolci kir. törvényszéki telekkönyvi átalakító díjnokot a sá-

toralja-új helyi kir. törvényszékhez irnokká kinevezte.

— **Műkedvelői előadások.** Az ág. ev. dal-egylet holnap április hó 20-án a „Korona” szálloda dísztermében tánczczal egybekötött jótékonycélú műkedvelői előadást rendez. Kezdeté 7 órakor. Színrekerül: „*Uzsai György.*” (Rendezi: *Wächter János.* — *Karnagy: Becht József* ur.) *Játszanak: Madácsy János, Mester Mariska, Paulovics Juliska, Balázs Lajosné, Lukács Lajos, Szepessy Géza, Harmatha Sámuel, Wächter János, Szaszák Mariska, Gazdik András, K. Molnár István, Kosztelnik Berta, Zsiday István, Máday Károly, Czíró Piroška, Szikszay Lajos, Józsa Lajos, Kiss Béla, Gröser Kornélia, Czíró Piroška, Virágh Anuska, Virágh Veronika, Erős Antal, Fabriczius Mátyás.* — *A miskolci műkedvelő ifjuság* ma szombatán este a „Korona” nagytermében egy helybeli szerző ifj. *Stark Gyula* „Falu végén” című falusi történetet adja elő. A tiszta jövedelem a borsodmogyeyi nőegylet árvaháza javára fordítatik. Az előadást táncz követi.

— **Jótékonycélú zenevizsga.** *Jakobeyné* Hertelendy Sarolta zenetanárú haladó tanítványainak zenevizsgája folyó év május hó 4-én fog a „Korona” szálló emeleti nagytermében megtartani csekély belépti díj mellett melynek tiszta jövedelme a miskolci nőegylet és a mentők javára fordítatik. Ezen zenevizsgára úgy a tisztelt szülőket, valamint a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a tanárú.

— **A miskolci kőműves, építész és ácsmesterek** f. április hó 20-án vasárnap délután 10 órakor az iparhatósági biztos elnöklété alatt értekezletet tartanak az ipartestület tanácstermében. Ezen értekezletre fölhívjuk a nevezett mesterek figyelmét annál is inkább, mert az itt hozott megállapodás a hatósági jóváhagyás után valamennyi helybeli mesterre kötelező leend.

— **Az ipartestület betegsegélyző pénztárának** igazgatósága fölhívja a munkaadók figyelmét arra, hogy betegsegélyző alapszabályunk 10. §-a szerint az illeték a segédmunkástól hetenként vonandó le, viszont az 1891. évi XIV. t.-cz. 22. §-a szerint ezen illeték csak az utolsó hónapra vonható le egyszerre a segédalkalmazottaktól. Figyelmezteti továbbá az igazgatóság a munkaadókat arra is, hogy a betegsegélyző illeték és más adó egymástól szigorúan elválasszassák a levonásnál s egyik a másikból ne fedeztessék.

— **Családi dráma.** Az lett belőle, hogy a Sárika szakácsné felmondta a szolgálatot és ott hagyta a tensasszonyt a faképnél. De a tensasszony nem hagyta annyiban a dolgot és felcizáltatta a duzzogót a kapitány elé.

— Tessék vissza parancsolni, még nem telt le az ideje.

— Én pedig nem megyek vissza.

— Bizony vissza mégy te, édes leányom.

Sárika oda fordult a tensasszonyhoz.

— Ne bááson a nagysága, mert Isten ucsese furcsát mondok.

— Ejnye, haszontalan, még nyelvelsz velem. Most már azért is vissza jössz.

Sárikát elfutotta a méreg.

— Én pedig nem megyek vissza ahhoz a házhoz, a hol a tensur mindég üldöz a szerelmeskedésével. Most ki mondtam. Tessék!

A tensasszony olyan lett, mint a pipacs, aztán egy pompásan csattanó pofont ad a Sárikanak és egy pillanat alatt eltűn a kapitányi szobából, még az ajtót is bevágta maga után.

Szegény tensur — vajjon mit kaphatott ő odahaza? Annyi bizonyos, hogy ezért a pofonért ő fogja megfizetni az öt forintot.

— **Tűz.** Aranyoson, e hó 15-én hajnali 3 órakor a harangok rémhangja verte fel csendes álmából a község lakosságát. A felső utcán tűz ütött ki. A riadalom annál is inkább nagy volt, mert a dühöngő szélben attól lehetett tattani, hogy a pusztító elem végig seprti a falut; borzalmasan hordta a

perjét nem csak a közeli épületekre, de a túlóldali utcák épületeire is. Leégett két lakóház, egy istálló, sertés ól az összes kerítésekkel együtt. — Az előjáróság gondossága nagyban kitűnt, mert a községi „lajt” a hosszú szárazság, tavaszi szélétől elvetemedve, gondozatlanul hevert a piac közepén álló fülkájében s abroncsai lehullottak, amidőn a tűzoltáshoz benne vizet hordani szándékoztak. Kívánatos volna, ha a járásbeli főszolgabíró az előjáróságot ezen hanyagságért kérdőre vonná.

— **A zsebóra.** Papp Eszter úgy látszik a korezmák állandó lakója, mert a rendőrségen a tegnap történt esete nem a legelső. Szerdán este is D. József korezmájában mulatott s az ott szintén jelenlevő Molnár Sándor zsebóráját annak akarata ellenére erőszakos módon elvette tőle. Midőn pedig Molnár óráját visszakövetelte, a többi ott mulató ember még őt verte meg. Molnár órájáért no meg a kapott utlegekért elégtételt szerzendő, fegyver után látott s a háza előtt lévő akáczfát akarta erre a célra kicsavarni, de az éppen akkor a helyszínére érkező rendőrök e tettében megakadályozták.

— **Melyik ér többet?** Nagy loholva rontott be a kapitányi szobába. Alig tudott szóhoz jutni, csak a cserép korsónak a fülét mutogatta néhány pillanatig minden magyarázat nélkül.

— No mi baja?

— Ez itt egy korsó volt. Ez a füle. Éppen most vágta a fejemhez a kútnál izé, hogy is hívják azt nem tudom, de még ott van, tessék befogatni.

— Hát az akarod úgy-e, hogy megbüntessük, a mért a fejedhez vágta?

— Jaj, jaj, azt inkább elengedem neki, csak a korsót fizese meg.

— **Nyilvános köszönet és számadás.** A miskolci ev. ref. felsőbb leányiskola 5. és 6-dik osztálya alapjára a következő kegyes jöltevők küldték be adományukat: *Bessenyei István* főgondnok Migléczről 50 koronát, *Hutka József* esperes Bánóczról 10 koronát, *Kolamay Tamásné* Bánóczról 5 koronát, *Özvegy dr. Regéczy Nagy Imréné* született *Dálnoky Nagy Iona* Budapestről 100 koronát, *Sipos Gyuláné* született *Dapsy Erzsébet* urnő *Kassáról* 100 koronát, *Szombathy Sándorné*, született *Dapsy Juliska* urnő *Miskolczról* 100 koronát, *Bessenyei István* főgondnok ur *Migléczről* ismét 100 koronát. Fogadják a jöltevők az intézet előjáróságának hálás köszönetét. Miskolcz, 1902. április 16. *Az igazgatóság.*

— **Vesztett eb.** Vesztett eb garázdálkodott Diósgyőrött. A beteg állat *Barna Ödön* ötöni 9 éves gyermekét balkezének mutató uját megmarta. A gyermeket gyógykezelésül felvitték a budapesti Pasteur-féle intézetbe. A veszett állatot — mely a mezővárost végigcsatangolta — sikerült elpusztítani. A zárlatot a helységre elrendelték s a szükséges intézkedések is megtétettek.

x **Kerestetik** az Arany-János, Szirma vagy Szemere utcák területén egy körhelyiségnek alkalmas lakás, mely álljon egy nagy billiárd-teremből és 2 kisebb szobából, továbbá ugyanott a körszolga részére egy szoba, konyhából álló lakás szükséges. Ajánlatok a *Mav. altisztikör* elnökségéhez. Arany János utca intézendők.

x **Vőneky Mihály** jönevű szűcsmester mai számunkban közölt hirdetésére e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Tavaszi divat.** *Szénássy Gyula* női ruhakelme, a *Szénássy, Hoffmann* és *Társas selyem különlegességek* megtekinthetők *Arvai Sománál*, *Kazinczy-utca* 5. sz. a., *Seper-szálloda* mellett.

— **Meghatalmazás** városi képviselők választásához, darabonként 2 fillérért kapható *Szelényi és Társa* könyvnyomdájában.

Az Angol Divatáruházban Miskolcz (Városháztér 20.) a tavaszi összes újdonságok megérkeztek. A nagyérdemű közönség a legesekélyebb bevásárlásnál meggyőződhet arról, hogy pénzt takaríthat meg, ha szükségletét ott fedezi. Nagy választékban kaphatók férfi, női gyermek **czipők, kalapok, uri fehérneműek, divatos nyakkendők, zsebkendők. Harisnyák** és mindenféle **uri divatozások** szolid kiszolgálás mellett.

Közgazdaság.

— **Lóvásárlás.** Az ez idei szokásos kincstári lóvásár megyénk területén május hó elején veszi kezdetét. A kincstári lóvásáron 3 éves csikókat szokott az állam megvenni s a vásár idejét most tudatta a helybeli kincstári 7 ik számú lóvató bizottság parancsnoka Römer cs. és kir. közös hadseregbeli őrnagy a megyével. — E szerint: Május hó 5-én Tisza-Keszin d. u. 4—6 óráig, május 6-án Keresztes-Püspökiben d. e. 8—12 óráig, május 7-én Miskolczon d. e. 7—12 óráig, május 12-én Eger Farnoson d. u. 1—3 óráig, május 24-én Sajó Vámoson d. e. 8—10 óráig és végül június hó 4-én ismét Miskolczon d. e. 7—12 óra között lesz az idej kincstári lóvásár megtartva.

Nyilttér.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A Szabadság 30-ik számában ellenem a Nyilt-térben egy közlemény jelent meg, a mely engemet közhivatalnok minőségemben is sértett. Jóllehet a közlemény Varga József aláírással jelent meg és az ismeretes név változott, de nem változott a közlemény szelleme kifejezéseiben, mert abban már a megszokott áldatlan bosszu szenvedélyes

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

kitöréseire ismerhetni, a melynek fertőjéből a közlemény szerzője, úgy látszik, szabadulni nem tud.

Tisztelettel kérem a tek. szerkesztő urat, hogy b. lapjában azon válasznak helyt adni sziveskedjék, miszerint a közlemény érdemére mindaddig az ideig nem tartom időszerűnek válaszolni, a míg a miskolczi t. kir. ügyészséghez f. hó 15-én 3343/kir. ügy. sz. alatt benyújtott panaszom felett az illetékes bíróság nem ítélkezik.

Vadnán, 1902. ápril. 16.

Tisztelettel

Fischer Gyula,
k. jegyző.

A miskolczi szőlőbirtokosok bor- és szőlőértékesítő egylete

tisztelettel hozza a borfogyasztó közönség tudomására, hogy Miskolcz szőlőbirtokosai a fillokszera által kipusztított szőlőhegyeket újból betelepítették, boraik értékesítése céljából egyesültek és az egylet működését megkezdték. — Célja ezen egyletnek Miskolcz szőlőbirtokosai szőlőterményei értékesítésének közvetítése. — Tagjai sorába csak azon termelőket vette fel, kik **kizárólag**

saját termésű boraikat

bocsátják áruba.

Tisztelettel felkéri ennél fogva az egylet vezetősége a borfogyasztó közönséget, hogy szükségletei beszerzése céljából bizalommal forduljon hozzá s megkeresésre díjmentesen küldi meg azon termelők névsorát, kiknél ez idő szerint még saját termésű borok kaphatók.

A bejelentett borkészletről vezetett törzskönyv Szaffka Pál kir. közjegyző ur, egyleti elnök irodájában Miskolczon a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Walther von Gizycki

trieszti kávételepe.

Osztr. postatakarékpénzt. Magy. postatak.-pénztár- számla: 862.194. sz. számla: 9960. sz.

Ajánlom kizárólag finom zamatu kávéjaimat, hamisítatlan fajokban, az alábbi árak mellett:

Szám	A minőség neve	Ára nagyban	
		kgi.-ként	póstacsom.
1	Edel Santos tiszta izü	2.30	10.35
2	San Salvador finom	2.55	11.45
3	Java Liberia különösen nagy szemü	2.70	12.15
4	Caracas finom	2.95	13.25
5	Cuba elsőrendü	3.20	14.40
6	Guatemala igen finom különlegesség	3.40	15.30
7	ff. Jauco Portorico igen erős és kiadó	3.60	16.20
8	Java nagyon finom	3.75	16.85
9	Ceylon Perl	3.90	17.55
10	Ceylon extra különösen legf. elsőrendü	4.—	18.—

Az áru vám csomagolás és postadíjmentesen utárvétel mellett vagy előzetes Cheque befizetés ellen szállítatik.

Megrendelésnél kérem fenti ajánlatra hivatalozni. **Lelkiismeretes kiszolgálást** nevem biztosít.

Védjük érdekeinket és csak jó minőségű árukat vásároljunk olcsó árakon.

Üzletátalakítás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy 15 év óta fennálló női és férfi divatáru-üzletemet tetemesen megnagyobbitottam és teljesen átalakítottam, a külföldi nagy áruházak mintájára, **szorosán szabott árakat** rendeztem be, melyeket dusan felhalmozott női és férfi divatáru-raktáram minden egyes cikkén láthatóvá tettem, úgy, hogy minder. **tulkövetelés ki van zárva.**

A rendkívüli olcsó árak mellett nagy forgalmat akarván elérni, az alanti olcsó árjegyzék-kivonatot a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlom.

FÉRFI-OSZTÁLY:

12 drb legfinomabb ötszörös gallér	K	4.—
12 pár " " kézelő	"	7.—
3 drb jó minőségű redős mellü fehér ing	"	6.60
3 drb középmin. redős mellü " "	"	8.40
3 drb legfin. redős mellü fehér ing	"	13.50
3 drb hálóing, színes diszszel	"	6.90
3 drb Croise-nadrág, füzös	"	3.60
6 drb finom batiszt-zsebkendő	"	3.—
6 pár fegyházban kötött harisnya	"	3.—
1 drb tiszta selyem bélésű magánköttő vagy kötött nyakkendő	"	1.20
1 drb valódi angol nadrágtartó	"	1.50
1 drb legújabb férfi harisnyakötő	"	1.—

NŐI OSZTÁLY:

Tavaszi nő ruhakelmék 120 cm. széles tisz gyapju	2 kor.-tól 7 kor.-ig
Delainek legjobb minőségben	1 kor. 20 fillér
Legjobb minőségű cartonok	50—60 "
" " angol zephirek	60—90 "
1 vég jó minőségű vászon 23 m.	7.50—12.— K-ig
1 " " " 38 "	19.— korona
1 " Lilium-vászon (egyedüli raktár)	15.— korona
1 vég Schifon jó minőségű 23 m.	10.80 "
Hálókabátok diszitve	2.40—18.50 K-ig
Női ingek	1.90—9.50 "
Fekete és színes napernyők	2.50—18.— "

Szalagok, csipkék, ruhadiszek és minden itt fel nem sorolt cikkek megtekintésére — **vásárlási kényszer nélkül** — van szerencsém a n. é. közönséget meghívni.

Teljes tisztelettel:

Braunfeld Sándor,
MISKOLCZ, Széchenyi-utca 49. sz.

Védjük érdekeinket és csak jó minőségű árukat vásároljunk olcsó árakon.

Tulkövetelés és alku kizárva.

Tulkövetelés és alku kizárva.

Szabászat!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy jó hírnévnek örvendő varrodámban leánykákat a szabászat és ruhavarrás tanítására elfogadok.

Nagy gyakorlatom folytán külön rendkívül olcsó árban a szabászatot 5 óra alatt alaposan megtanítom.

Kmetty Julia,

Miskolcz, Szécheny-u. 41. (Máhr-ház.)

Gyümölcs és szőlőbor készítő gépek.

Gyümölcs- és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyűszerkezettel és nyomó szabályozóval.
A munkaképesség 20 százalékkal nagyobb, mint bármely sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

Szőlő- és gyümölcs zúzó
és bogymorzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcsörlöők, aszalókészülékek gyümölcs és főzések aszalására, gyümölcsvágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlővessző permezők gyártatnak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

cs. kir. szabadalm. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor **Bécsben,**
II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüstés bronz éremmel. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselők, viszontelárusítók felvétetnek

SZLAVKOVSKY IMRE

takaréktűzhely- és épületlakatos

MISKOLCZ, Horváth-utca 12. szám.

Első miskolci motorhajtásra berendezett

← Alapított 1853. →

lemez- és lakatosáru üzlet.

Ajánlom ujonnan berendezett nagyszabású műhelyemben készült **elejes és asztal-tűzhelyeimet**, mindenféle nagyság és kiállításban, falazva kül-, belföldi és majolikás cserpekkel: — ugyszintén teljes vasból, csakis a legjobb anyagból s ezekből állandó nagy raktárt tartok készletben. Abban a helyzetben vagyok, hogy elegáns és csinos alakban, valamint gondos, czélszerű kivitelben mintaszerű és e mellett szolid és tartós munkát állíthatok elő, úgy, hogy bármely szolid konkurrencziával versenyezhetek.

Ismételárusítók kedvezményben részesülnek.

Elvállalok továbbá **épületvasalásokat, folyosó-, lépcső- és sir-rácsokat, vas-kapukat, Wertheim-szekrényeket** a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzokkal és költségvetéssel szívesen szolgálok.

Kokszy-kályhákat napl 50 fill. díj mellett kölcsön adok.

Olcsó tűzhely bevásárlási forrás.

3764.

tkv. 902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A miskolci kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Miskolci Takarékegyesület végrehajthatónak Feketé Szabó János végrehajtást szenvedett elleni 500 korona követelés és járulékai iránti ügyében az árverést a miskolci kir. törvényszék területén levő: a miskolci 7365. számú t. ö. ny. v. b. a. 1. rend. 2545/a. hr. szám alatt a Salétrom-utczában 4. szám alatt fekvő censialis ház és udvarra 1500 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, hogy a fent megjelölt ingatlan 1902. évi július hó 4-ik napjának délelőtti 9 órájkor ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Miskolczon, 1902. márczius 29. én.

A kir. törvényszék tlkvi hatósága.

Hudák, kir. tvszéki bíró.

Ki épít? Ki épít?

A közeledő tavaszi építkezésekhez elvállalok mindennemű épületek **pala- és cserépfedését; javítások** és bármely e szakmába tartozó munkálatokat **jutányos ár** mellett eszközöl

Pásztor Miklós

pala és cserépfedő

Miskolcz, Szeles-utca 31-ik sz. a.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlom, hogy a közelgő **nyári idényre**

téli ruhákat

továbbá **szobaszőnyeget, ablakfüggönyöket**

utazó-bundákat

szőrme árukat

nyári gondozásra

ruhaneműeket

elvállalok.

Az átadott tárgyak gondozása saját házámban erre a célra épült helyiségben a legnagyobb gondnal és szakavatottsággal történik. Az összes gondozásra átadott tárgyak **teljes értékig tűzkár ellen** biztosítva vannak.

A közönség szives pártfogását kérem

VÖNEKY MIHÁLY

szücs, Miskolczon, Kazinczy-utca 4. sz. alatt (Seper-szállodával szemben.)

Legujabb értesítés tavaszra!

Örömmel értesitem a n. é. közönségét, hogy sikerült egy nagyobb készlet rőfös és rövidáru cikket roppant olcsó áron megvásárolni, a melyek **gyári áron alól** eladatnak. A n. é. közönség saját érdekében teszi, ha **tavaszi szükségletét** nálam minél előbb beszerzi, annál is inkább, mert oly olcsó árak mellett ezen készlet gyorsan eladatik.

Tisztelettel

Amerikai Áruház.

Prima jó mosó Cartonok, minden színben és kedvelt mintákban méterje 15 kr.

Levantinok, finom szintartó, méterje 22, 25, 28 kr.

Angol zefirek kiváló szép minták, nagy választék, mtrje 25, 28 kr.

Francia zefirek, legujabb kivitel (csikos és schiné minta) méterje 30-40 kr.

Selyem-battisztok, finom fehér és himzett mtrje 34, 40, 45 kr.

Moll battiszt clair fehér sűrű szövött, mtrje 15, 20, 22 kr. és feljebb.

Duplasz. divatszövetek minden kivihető mintákban 22, 24, 26, 28, 30 kr. Legujabb pepita és más kivitelű mintákban, méterje 52 krtól feljebb.

Tavaszi kosztüm-kelme, 120 cm. széles, gyönyörű kivitelben, mtrje 86 krtól feljebb.

Duplasz. fekete kelme méterje 26 krtól feljebb.

120 cm. széles fekete gyapju kelme méterje 56 krtól feljebb.

Kamgarn kelmék, egyszínű 120 cm. széles a legdivatosabb színekben, mtrje 72 krtól feljebb.

Vásznak, 1 vég 30 rőf creas vászon 3.50, 4.50; 1 vég 30 rőf Rumburgi pamutvászon 4.85 kr. és feljebb.

Csipkefüggönyök 100 cm. széles, méterenként 22, 28, 30, 38, 42, 50, 60, 65 kr. 120 cm. széles mtrként 70, 85, 1.20

Futószőnyegek, 65 cm. széles futószőnyegek méterje 23 krtól feljebb.

Férfi és női fehér ingek, sima fehér férfi ing 90 krtól feljebb, női ing csipkével vagy himzés-sel díszítve 65 krtól feljebb.

Férfi alsó nadrág, erős Coppertból 6 db 4.95 frt, francia szabás, szegélyezett övvel, legjobb minőség, 6 db 6.50 frt.

Női és férfi zsebkendők 85 krtól feljebb.

Fekete és színes gyermek. női, valamint férfi harisnyák.

Ing-blousok, miderek, keztük, női és férfi nyakkendők, harisnyák, csipke, szalag, selyem, disz-zsinór aplikáció és mindenféle szabókellékek legolcsóbb árakban kaphatók.

Verseny nélkül!

Nap- és esernyők. Sírkoszorúk.

AMERIKAI ÁRUHÁZ MISKOLCZ

Városház-tér 28. Telefon 145. (Breuer-palota.)

Vidéki rendelmények legnagyobb figyelemmel eszközölköztetnek.

Eladó

remek magyar butorok

alig használt új állapotban, igen jutányosan.

Egy teljes ebédlőszoba-berendezés (piros virágos) 1 nagy kredenc márvánnyal, 1 pohárszekrény, 1 nagy kihuzó asztal, 12 szék, 2 nagy tükör, 2 nagy diván, 3 tálas.

Egy teljes hálószoba-berendezés fehér virágos, piros márvánnyal, női toilette-tükörrel.

Egy teljes hálószoba-berendezés zöld szezessziós, — fehér márvánnyal, női toilette-tükörrel.

A butorok alig három hónapja lettek használva.

Ugyanott konyhakredencz, fürdőkád faszénre, ágyak, szalmazsákok, matraczok, íróasztalok, mosoedények, mángoló stb. eladó. Megtekinthető Boldván, a hol Weisz Adolf számvevő ur szolgál felvilágosítással.

Több gyalog- és lovasezred szerz. tisztii egyenruha szállító.

KOKÁLY TAMÁS és FIA

férfi Szabók

MISKOLCZON, Széchenyi-utca 60 szám alatt
(Rosenberg Gyula szőnyegáruháza mellett)

Készítenek mindennemű

polgári ruhákat, egyenruhákat,
magyar diszruhákat, vadászruhákat,
sportruhákat, libériákat.

Nagy választék bel és külföldi szövetekben

Egyenruházati cikkekben főraktár.

Hivatalosan ólomzárolt, arankamentes

lóhere- és lucernamag

eredeti fajtisza takarmányrépamag,

továbbá mindennemű más **mezőgazdasági, konyhakerti s virág-**
mag, kereskedésem régi jó hírnevéhez híven, legjobb minőségben kapható

WEIDLICH PÁL magkereskedésében **MISKOLCZON.**
— „a fekete kutyához” —

Arjegyzéket vagy mintát kívánatra bérmentve küldök.